

هفت روز تا واقعیت: پیش‌بینی اقتصاد جهانی در هفته آتی

در حالی که جهان در میانه یک چشم‌انداز اقتصادی پیچیده در حرکت است، هفته پیش رو بازتابی از تعامل تنش‌های ژئوپلیتیک، تحولات سیاست‌گذاری و پویایی بازارها خواهد بود. از راهروهای قدرت در واشنگتن گرفته تا میدان‌های نفتی خاورمیانه، شاخص‌های اقتصادی نویدبخش دوره‌ای از خوش‌بینی اقتصادی هستند؛ اما همچنان خطرات پنهانی بر جای خود باقی‌اند.

تنش‌های تجاری و نوسانات بازار

صندوق بین‌المللی پول (IMF) هشدار داده است که تنش‌های فزاینده تجاری ممکن است منجر به اصلاحات شدید در بازارهای سهام شود. گزارش «ثبات مالی جهانی» این نهاد نشان می‌دهد که رویدادهای ژئوپلیتیکی، از جمله جنگ‌ها و محدودیت‌های تجاری، عوامل ریسک را از سال ۲۰۲۲ به این سو به شدت افزایش داده‌اند. به عنوان مثال، تهاجم نظامی روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲ به طور میانگین موجب کاهش ۵ درصدی بازدهی سهام در هر ماه شده است. صندوق بین‌المللی پول به مؤسسات مالی توصیه کرده است تا سرمایه و ذخایر نقدی خود را تقویت کنند تا در برابر شوک‌های احتمالی تاب‌آوری بیشتری داشته باشند.

شاخص‌های اقتصادی ایالات متحده

دیوید سالومون، مدیرعامل گلدمن ساکس، اعلام کرده است که احتمال رکود اقتصادی در آمریکا با توجه به تعرفه‌های جدید وضع شده، افزایش یافته است. با وجود آنکه تعرفه‌های بالاتر برای کشورهایی به جز چین به طور موقت و به مدت ۹۰ روز تعلیق شده‌اند، اما پیش‌بینی ناپذیری در سیاست و تصمیم‌گیری‌های تجاری و همچنین ثبات بازار را تهدید می‌کند. اگرچه گلدمن ساکس در سه ماهه نخست سال جاری درآمد معاملات سهام خود را با رشد ۲۷ درصدی به ۴.۲ میلیارد دلار رسانده است، اما نسبت به درآمدهای آتی و احتمال رکود اقتصادی هشدار داده است.

تحولات بازار نفت

اوپک پیش‌بینی خود از رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۵ را کاهش داده است. این کاهش عمدتاً ناشی از تأثیر منفی افزایش تعرفه‌های آمریکا و تشدید جنگ تجاری با چین ارزیابی شده است. بر اساس آخرین گزارش، اوپک اکنون انتظار دارد که تقاضای جهانی نفت در سال جاری تنها ۱.۳۰ میلیون بشکه در روز افزایش یابد؛ در حالی که برآورد قبلی ۱.۴۵ میلیون بشکه بود. این بازنگری پس از آن صورت گرفت که اوپک و متحدانش تولید نفت را بیش از حد انتظار افزایش دادند، امری که ممکن است به مازاد عرضه در بازار منجر شود.

رشد بازارهای اروپا در پی کاهش موقت تعرفه‌ها

بازارهای سهام اروپا در واکنش به تصمیم ترامپ مبنی بر کاهش موقت تعرفه‌ها، به ویژه بر روی گوشی‌های هوشمند و رایانه‌ها، افزایش چشمگیری را تجربه کردند. شاخص FTSE 100 لندن با رشد ۲.۱ درصدی به ۸۱۳۴.۳۴ واحد رسید که بهترین عملکرد آن از زمان اعمال تعرفه‌ها تاکنون بوده است. شاخص FTSE 250 نیز ۲.۵ درصد رشد کرد. شاخص‌های عمده اروپایی مانند DAX آلمان و CAC 40 فرانسه نیز هر یک بیش از ۲ درصد افزایش یافتند.

نوسانات ارز و کالاها

ارزش دلار آمریکا در هفته گذشته روند نزولی داشت و شاخص دلار ۰.۱۵ درصد کاهش یافت. در مقابل، پوند انگلیس به بالاترین سطح خود در شش ماه گذشته رسید. قیمت طلا نیز اندکی کاهش یافت، اما همچنان در نزدیکی رکوردهای تاریخی باقی‌ماند. بانک گلدمن ساکس پیش‌بینی کرده است که قیمت طلا تا پایان سال به ۳۷۰۰ دلار در هر اونس خواهد رسید؛ رشدی که ناشی از افزایش خرید بانک‌های مرکزی و نگرانی‌های مربوط به رکود است.

تصمیمات فدرال رزرو آمریکا

اقتصاد آمریکا همچنان تحت نظارت شدید بوده و فدرال رزرو در حال ارزیابی تغییرات احتمالی نرخ بهره است. با وجود کاهش تورم به ۳.۲ درصد (اسفند ۱۴۰۳) در مقایسه با اوج سال گذشته، این رقم همچنان بالاتر از هدف ۲ درصدی فدرال رزرو باقی‌مانده است. پیش‌بینی می‌شود این نهاد در سه ماهه دوم سال میلادی کاهش ۰.۲۵ درصدی نرخ بهره را اعمال کند تا رشد اقتصادی را تحریک نماید. شاخص S&P 500 در صورت کاهش نرخ بهره واکنش مثبتی نشان خواهد داد. در صورت انتشار سیگنال‌های کاهش نرخ بهره، بازده اوراق خزانه داری ۱۰ ساله ممکن است به زیر ۴ درصد سقوط کند.

بانک مرکزی اروپا (ECB) و منطقه یورو

بانک مرکزی اروپا احتمالاً موضع محتاطانه‌ای در پیش خواهد گرفت، چرا که تورم در منطقه یورو در سطح ۲.۸ درصد قرار دارد. تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند که تا خرداد ۱۴۰۴ کاهش نرخ بهره رخ نخواهد داد، اما کاهش ۰.۵ درصدی تولیدات صنعتی آلمان ممکن است فشار بیشتری بر سیاست‌گذاران وارد کند. نرخ مبادله یورو/دلار ممکن است در محدوده ۱.۰۸ تا ۱.۱۰ نوسان کند. شاخص Stoxx 600 اروپا احتمالاً روندی خنثی خواهد داشت مگر آنکه گزارش‌های سودآوری شرکت‌ها مثبت باشد.

بهبود اقتصادی چین و داده‌های تولیدی

رشد تولید ناخالص داخلی چین در سه ماهه اول سال میلادی به ۴.۹ درصد رسید که کمی پایین‌تر از انتظارات بود. داده‌های تولید صنعتی و خرده‌فروشی در هفته آینده نقش تعیین‌کننده‌ای خواهند داشت. شاخص بورس شانگهای در صورت اعلام سیاست‌های حمایتی ممکن است بهبود یابد. قیمت سنگ آهن و مس در صورت تضعیف تقاضا تحت فشار قرار خواهند گرفت.

قیمت نفت و ریسک های ژئوپلیتیکی

قیمت نفت برنت در حدود ۸۸ دلار در هر بشکه معامله می شود و تنش های خاورمیانه همراه با کاهش عرضه اوپک پلاس، قیمت ها را بالا نگه داشته است. هرگونه تشدید تنش ها بین ایران و اسرائیل ممکن است قیمت نفت را به ۹۵ دلار برساند. سهام انرژی (اکسان موبیل، شل) در صورت افزایش قیمت نفت رشد خواهند کرد. ریسک تورم جهانی با افزایش هزینه های انرژی بالا می رود.

اقتصاد ایران

صندوق بین المللی پول پیش بینی کرده است که اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۵ با رشد ۳.۱ درصدی همراه باشد که اندکی کمتر از متوسط منطقه غرب آسیا (۳.۹ درصد) است. این میزان رشد تولید ناخالص داخلی ایران را ۲۹ میلیارد دلار افزایش خواهد داد و به ۴۶۳ میلیارد دلار خواهد رساند. اقتصاد ایران همچنان تحت فشار تحریم های آمریکا دست و پنجه نرم می کند.

فشارهای ارزی و بازار سیاه

مداخلات بانک مرکزی در بازار ارز ممکن است به صورت موقت ریال را تثبیت کند، اما ریسک کاهش ارزش همچنان بالا است. تقاضا برای طلا و ارزهای دیجیتال (بیت کوین) ممکن است افزایش یابد، چرا که مردم به دنبال پوشش ریسک کاهش ارزش پول ملی هستند.

رشد بخشی

bull& بخش غیرنفتی: انتظار می رود این بخش ۲.۳ درصد رشد کند که نشان دهنده حرکت تدریجی اقتصاد به سمت تنوع بخشی است.
bull& تولید نفت و گاز: میانگین تولید نفت ایران در سال ۲۰۲۵ حدود ۳.۱ میلیون بشکه در روز پیش بینی شده و تولید گاز طبیعی نیز معادل ۵.۲ میلیون بشکه در روز خواهد بود. این ارقام ایران را پس از عربستان سعودی در جایگاه دوم منطقه از نظر تولید هیدروکربن ها قرار می دهد. علیرغم تحریم ها، صادرات نفت ایران به ۱.۴ میلیون بشکه در روز رسیده است که عمدتاً از طریق فروش به چین انجام می شود. هرگونه اقدام جدید آمریکا برای تشدید تحریم ها ممکن است این جریان را مختل کند.
bull& صادرات: پیش بینی می شود صادرات نفت ایران به طور متوسط به ۱.۶ میلیون بشکه در روز برسد و صادرات گاز نیز معادل ۰.۴ میلیون بشکه در روز باشد.

شاخص های کلان مالی

bull& نرخ تورم: نرخ تورم پیش بینی شده ۲۹.۵ درصد است؛ که پایین ترین میزان در چهار سال گذشته محسوب می شود، گرچه همچنان بالاتر از متوسط منطقه است.
bull& تراز حساب جاری: مازاد تراز حساب جاری ایران در سال ۲۰۲۵ به ۱۳.۹ میلیارد دلار خواهد رسید که در مقایسه با بسیاری از کشورهای منطقه رقم بالایی است.
bull& دارایی های ارزی: دارایی های خارجی در دسترس ایران با وجود محدودیت های بانکی ناشی از تحریم ها، به ۳۳.۸ میلیارد دلار خواهد رسید.
bull& نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی: این نسبت تنها ۱.۸ درصد پیش بینی شده است که کمترین میزان در منطقه غرب آسیاست
احتمال گشایش محدود در مسیر آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده ایران پیش بینی می شود. اگرچه هنوز توافق نهایی شکل نگرفته است اما نشانه هایی از توافق موقت یا تفاهم در سایه دیده می شود که می تواند منجر به آزادسازی بخش هایی از منابع ارزی بلوکه شده ایران در عراق، کره جنوبی و عمان شود. در اینصورت افزایش عرضه ارز در بازار آزاد رخ خواهد داد. کاهش نسبی قیمت دلار از 5 تا 10 درصد طی هفته آتی و بهبود انتظارات تورمی و همچنین کاهش نوسانات بازار سرمایه انتظار می رود.
شاهد نرم تر شدن لحن سیاسی دولت نیز هستیم. به دنبال برخی مذاکرات پشت پرده، دولت سیگنال هایی مبنی بر تمایل به ثبات اقتصادی و کاستن فشارهای تورمی را صادر کرده است. اگر این مسیر دولت ادامه یابد احتمال دارد سیاست های انقباضی پولی و بودجه ای دولت تقویت شود. در این شرایط تثبیت تدریجی تورم در بازه 25 تا 30 درصد و ثبات نسبی در بازار سرمایه و همچنین افزایش جذابیت سرمایه گذاری در صنایع صادرات محور ایران مطرح است. در هفته های آتی رکود در بخش مسکن پیش بینی می شود.
هفته پیش رو چشم اندازی ترکیبی از فرصت ها و مخاطرات را در اقتصاد جهانی ارائه می دهد. اگرچه برخی بازارها در واکنش به تحولات سیاستی انعطاف نشان داده اند، اما تهدیدهایی مانند تنش های تجاری و نااطمینانی های ژئوپلیتیکی همچنان پابرجا هستند. اقتصاد ایران با وجود چالش های موجود، نشانه هایی از ثبات و رشد را از خود نشان می دهد، به شرط آنکه اصلاحات داخلی ادامه یابد و شرایط بین المللی نیز همراهی کند.

تهیه شده توسط مرکز شتاب تبریز-TAC

منابع: رویترز، تایمز، گاردین، ای سی بی، اینوستوپیدیا، بلومبرگ، فدرال رزرو، اداره آمار ملی چین، اداره آمار ملی آمریکا، آژانس بین المللی انرژی، گزارش ماهانه اوپک، بانک مرکزی.